

Беташар

PERSONAL IDENTIFICATION

NAME

GENDER

HEIGHT

WEIGHT

ADDRESS

5 сабак

Адамды
бет-әлпеттен
оқуға арналған
курс

Нұрсұлтан Намазбаев

«Бетті қабылдаудың әлеуметтік стереотиптері»

Бетті қабылдауда көптеген әлеуметтік стереотиптер бар. Олар бізге тәрбие және білім алу барысында "орналасады".

Олар көбінесе белгілі бір үлгілерді көрсетеді, бірақ мұлдем дәл емес. Бұл байқаулардың көбі шындыққа жақын (шамамен 80%), ал аз бөлігі дұрыс емес (20%) болуы мүмкін.

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

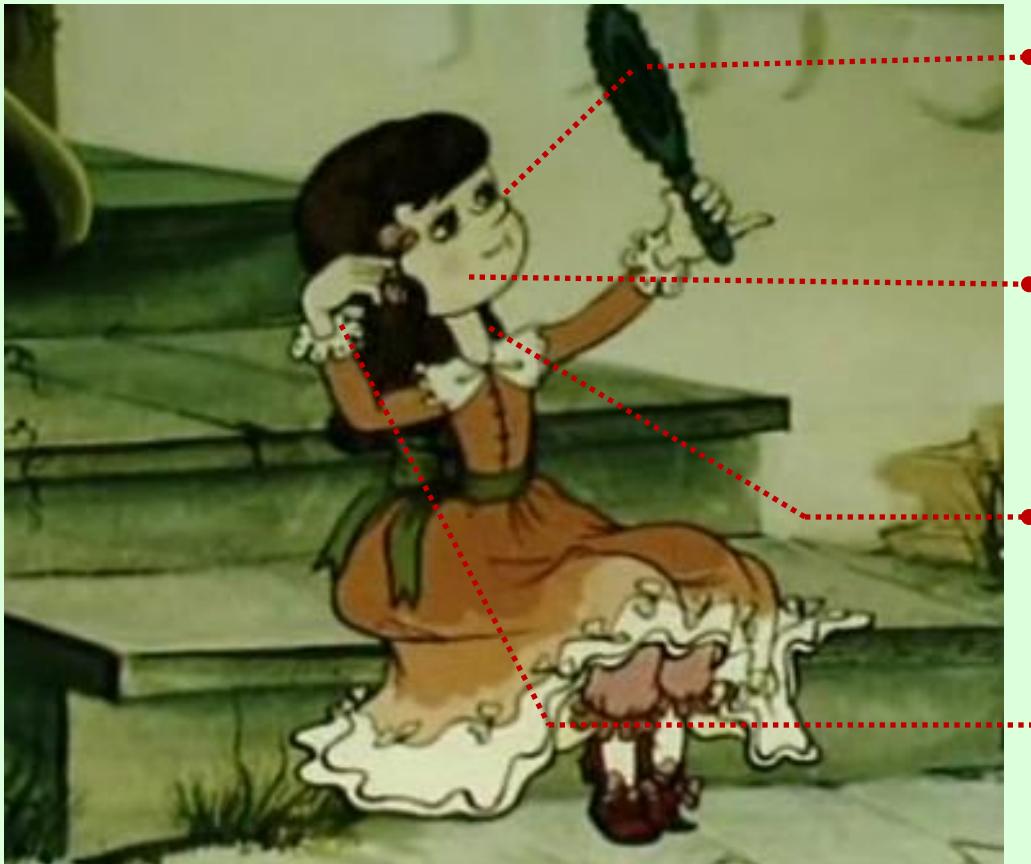
- Егжей-тегжейлілік,
белсенділік, өткір тіл - өткір
мұрын ұшы.
- Белсенділік, кәсіпкерлік
- тар иек.
- Түпнұсқалық,
мақсаттылық - түрлі-
түсті, ашық киім.

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

- Қызығушылық, эмоционалдылық** - кең бет, қалқып тұрған құлақтар
- Сенімділік, күш, тұрақтылық** - кең төменгі жақ
- Өзімшілдік, амбиция, нарциссизм** - кең төменгі жақ
- Белсенділік, кәсіпкерлік –** өткір иек
- Мақсаттылық, тұпнұсқалық –** ашиқ түсті, көркем киімдер

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

- **Белсенділік, аңғалдық, сенімгершілік – кішкентай өткір мұрын**
- **Сенімділік, амбиция, нарциссизм**
– кең тәменгі жақ
- **Икемділік, нәзіктік, әлсіздік –**
ұзын жіңішке мойын
- **Мақсаттылық,**
коммуникабельділік –
ашық қимыл-әрекеттер

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Белсенділік, аңғалдық,
сенімгершілік –
кішкентай өткір мұрын

Икемділік, нәзіктік, әлсіздік,
сезімталдық – ұзын және
жінішке мойын

Мақсаттылық, қарым-
қатынасқа бейімділік –
ашық қимылдар мен мойын

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Егжей-тегжейлілік, белсенділік, өткірлік – өткір мұрын ұшы

Икемділік, кәсіпкерлік, қарым-қатынасқа бейімділік - жіңішке, ұзын мойын; ішке қарай қысылған мұрын түбі, тар иықтар

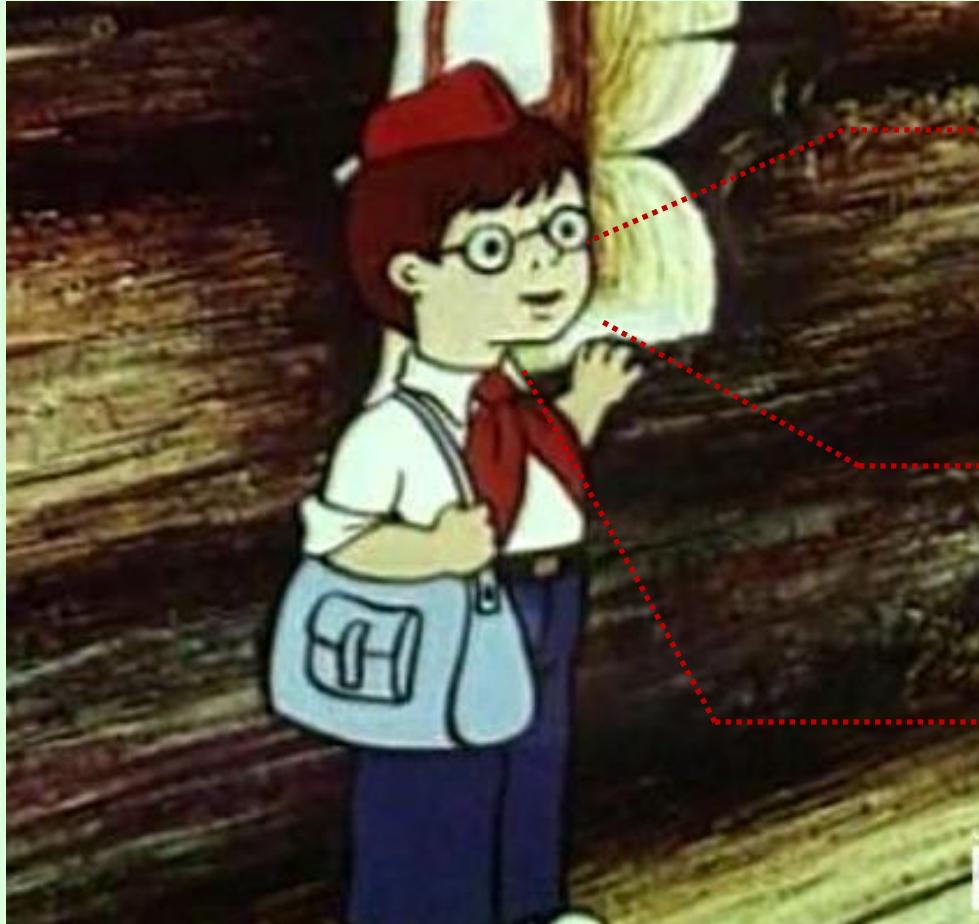
Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Икемділік, нәзіктік, әлсіздік,
сенгіштік – ұзын жінішке мойын,
тар иықтар

Сенімсіздік, бағдарланушылық,
әлсіздік, байланысқа бейімділік -
жінішке мойын, тар иек, әлсіз иек

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

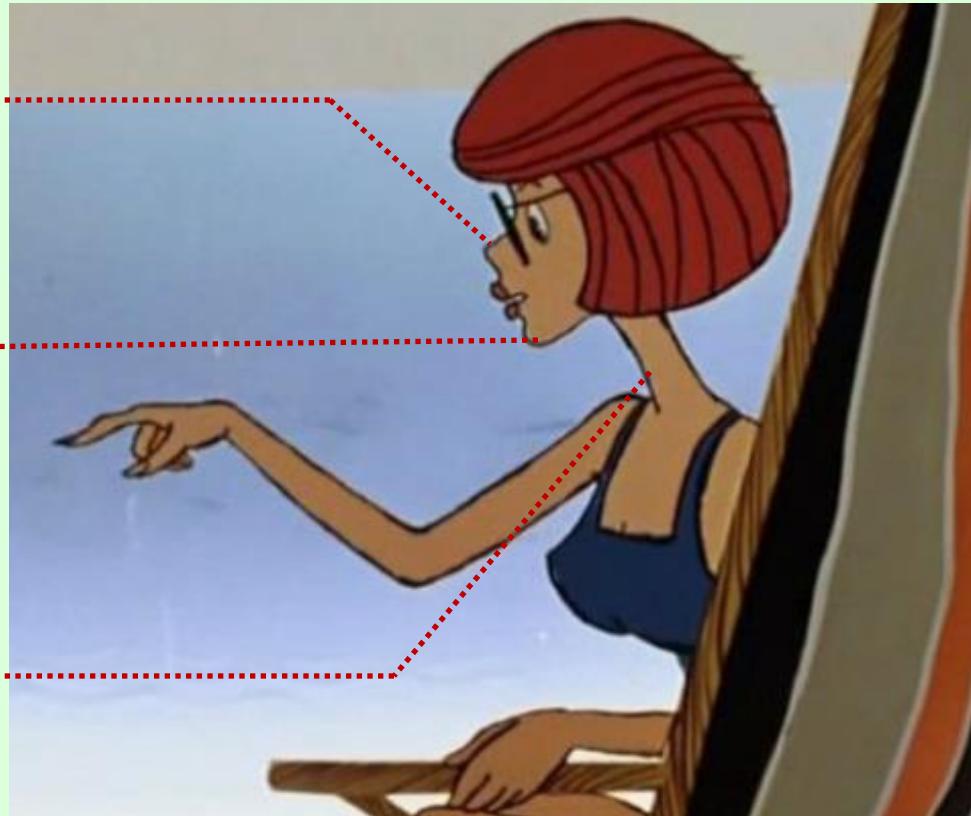
Егжей-тегжейлілік, белсенділік, өткірлік – өткір мұрын үшы, айқын мұрын тесіктері

Сенімділік, күш, тұрақтылық - енсесі кең қалың астынғы жақ

Икемділік, кәсіпкерлік, қарым-қатынасқа бейімділік - жұқа, ұзын мойын; ойық қанат, тар иықтар.

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Белсенділік, кәсіпкерлік –
өткір иек

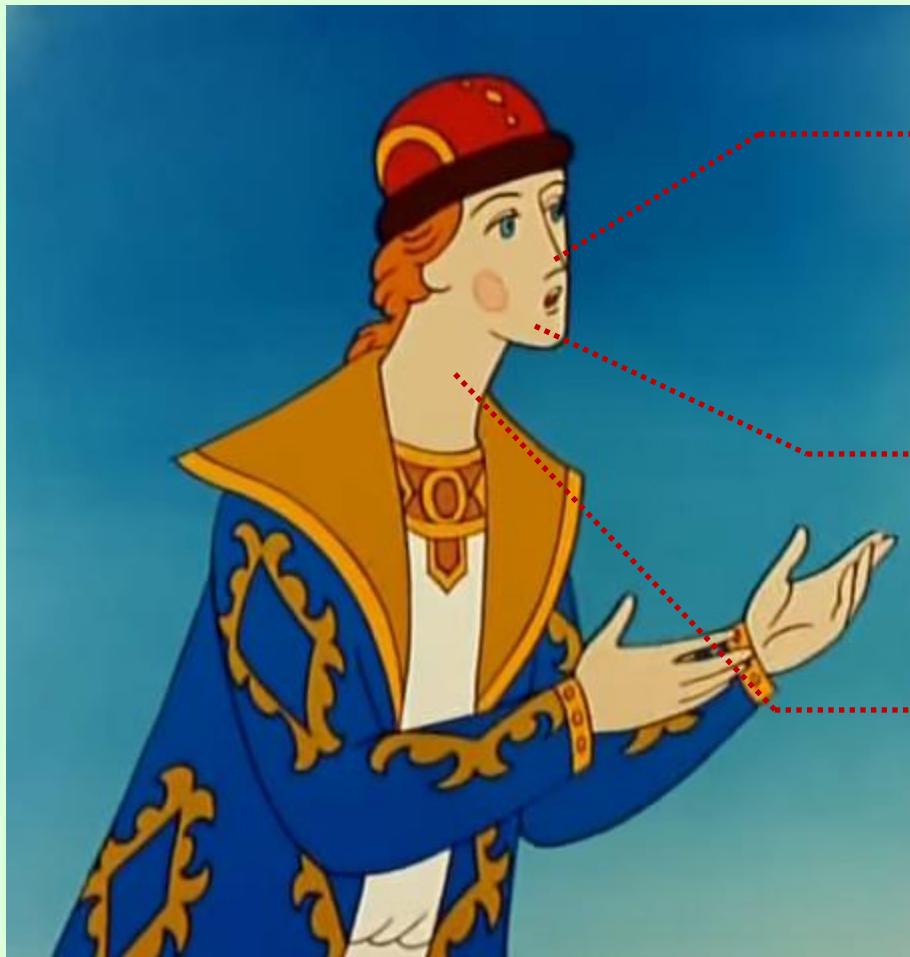
Сенімділік, күш, тұрақтылық –
кең төменгі жақ

Икемділік, нәзіктік, әлсіздік,
сезімталдық – ұзын жінішке
мойын

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

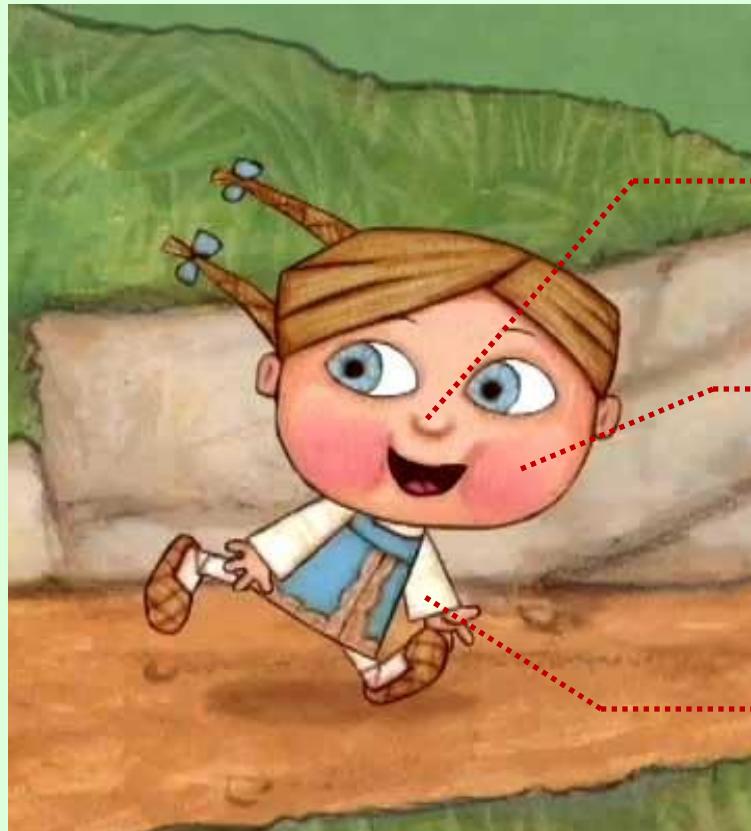

Ойшылдық, интроверсия, баяулық – ұзын мұрын, тар мұрын тесіктері

Сенімсіздік, басқаруға оқай адам, әлсіздік, қарым-қатынасқа бейімділік - жіңішке мойын, тар иек, әлсіз иек

Икемділік, кәсіпкерлік, қарым-қатынасқа бейімділік жіңішке, ұзын мойын, ішке қарай қысылған мұрын түбі, тар иықтар

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Егжей-тегжейлілік, белсенділік, өткірлік – өткір мұрын үші

Өзімшілдік, амбиция, нарциссизм – кең тәменгі жақ

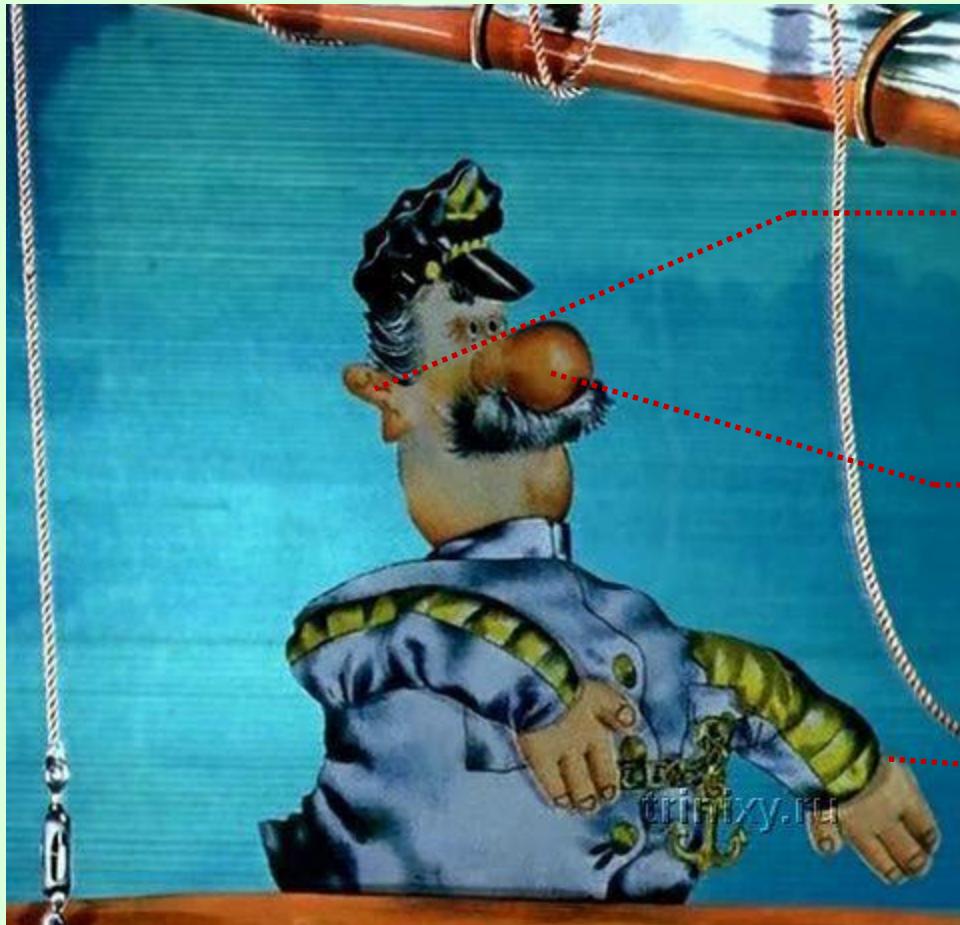
Мақсаттылық, қарым-қатынасқа бейімділік – ашиқ қимылдар

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Егжей-тегжейлілік,
белсенділік, өткірлік –
өткір мұрын ұшы

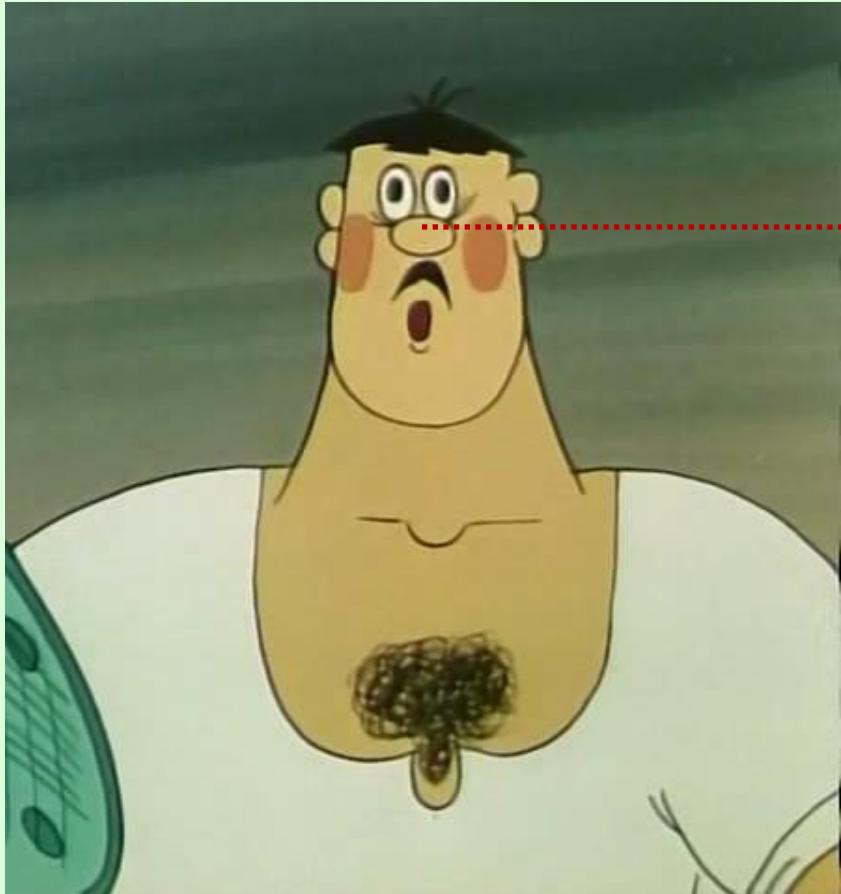

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

- Қызығушылық, эмоционалдылық – кең бет, қалқымалы құлақтар
- Мейірімділік, тыныштық, сабырлылық – "картоп тәрізді" мұрын
- «Мотивация К» - мимикалық үлгі, қимыл-әрекеттер

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

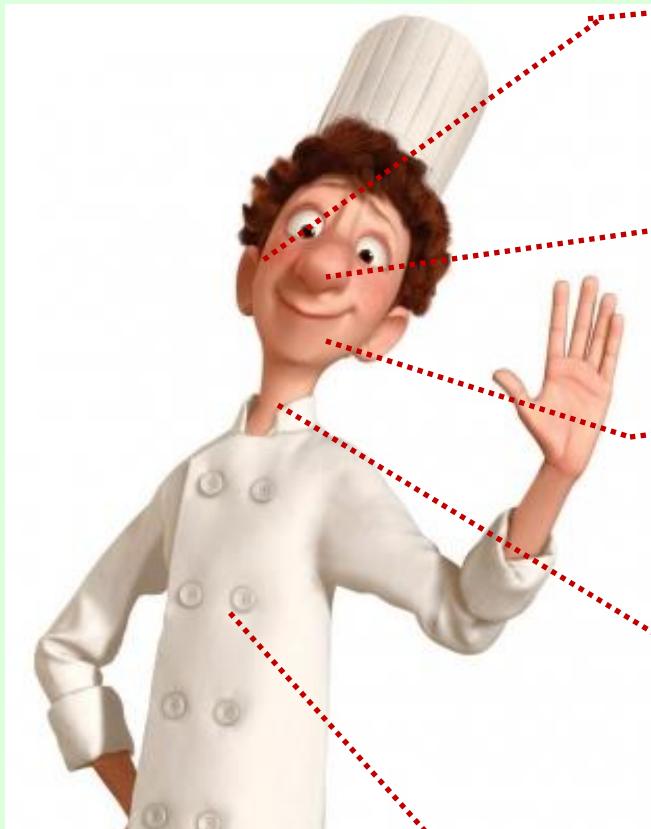

- **Мейірімділік, тыныштық, сабырлылық – "картоп тәрізді" мұрын**

- Сенімділік, күш, тұрақтылық – кең төменгі жақ**

- Басқаға үқыптылық, сенгіштік – ұзын мойын**

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

- Эмоционалдылық – қалқымалы құлақтар
- Мейірімділік, тыныштық, сабырлылық – "картоп тәрізді" мұрын
- Сенімсіздік, басқаруға оқай адам, әлсіздік, қарым-қатынасқа бейімділік – жінішке мойын, тар иек, әлсіз иек
- «Мүмкіндіктер» – ұзын жінішке мойын және тар иықтар
- «Мотивация K» – ашық қимылдар, дene қалыптасуы, мимикалық үлгі

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Егжей-тегжейлілік, белсенділік, өткірлік – өткір мұрын үші

«Белсенді» – бет пен дене бұрыштары

Қатаңдылық және алгоритмділік – айқын мұрын түбі, қалың мойын

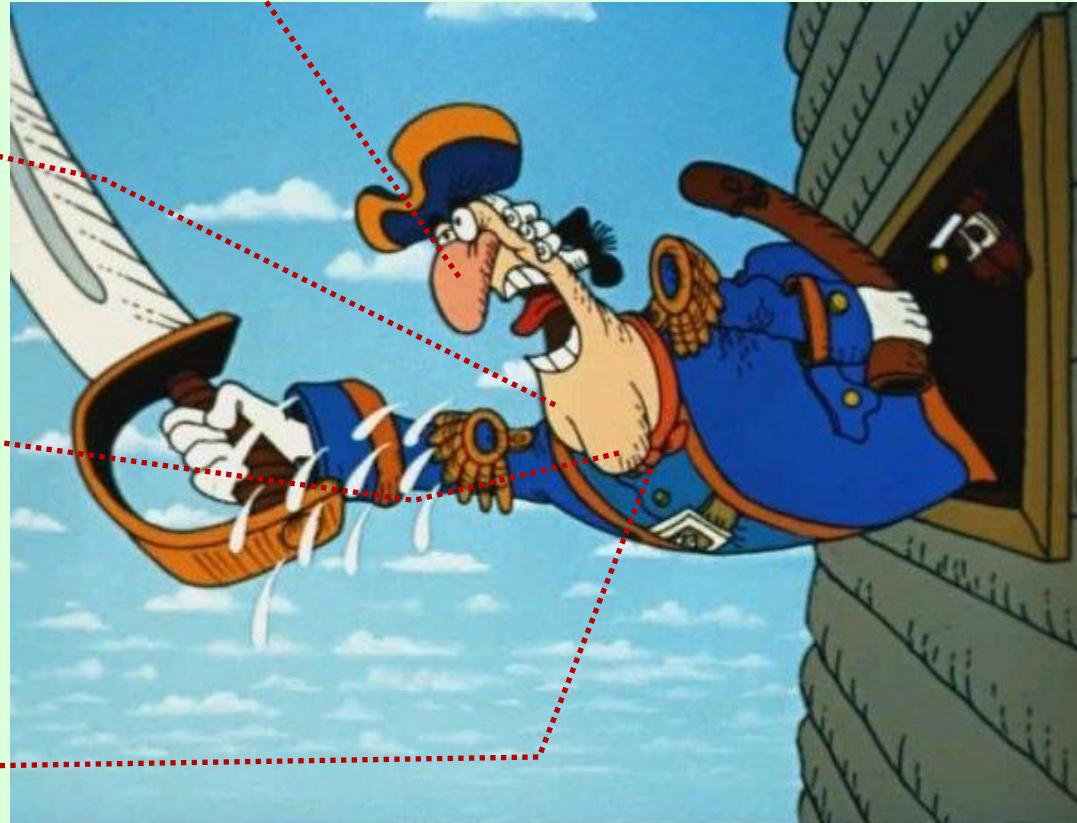
Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

«Жалпы» – «картоп тәрізді» мұрын

Сенімділік, күш,
тұрақтылық – кең төменгі жақ

Белсенділік,
кәсіпкерлік – тар иек

Дәйектілік және
алгоритмділік – айқын мұрын
түбі, жуан мойын

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

«Жалпы» – кең мұрын

Ойшылдық, баяулық –
қысқа мойын, толық еріндер

Сенімділік, күш,
тұрақтылық – кең төменгі жақ

Дәйектілік және
алгоритмділік – айқын мұрын
түбі, жуан мойын

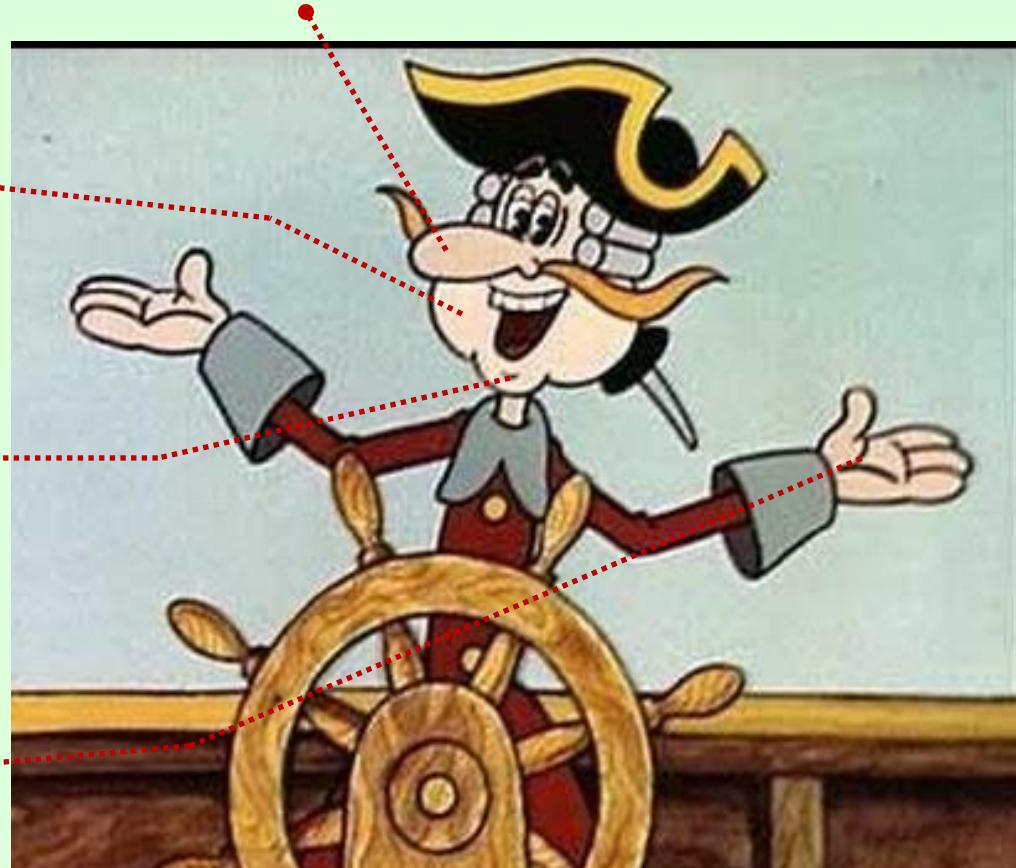
Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

«Мүмкіндіктер» – мұрын түбінің болмауы

Сенімділік, күш,
тұрақтылық – кең төменгі жақ

Өзімшілдік амбиция,
нарциссизм – кең төменгі жақ
Белсенділік, кәсіпкерлік – тар
иек

«Мотивация К» – ашық дене
қалыптасуы, қымыл-әрекеттер,
мимикалық үлгі

Бетті қабылдаудың типтік әлеуметтік стереотиптері

Қадамдылық және
алгоритмділік – айқын мұрын
түбі, жуан мойын

Сенімділік, күш,
тұрақтылық – кең төменгі жақ

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

"Үлкен бестік" конфигурациясы:

Жылдылық – бұл достыққа, келісімге бейімділік.

Ұқыптылық – бұл жауапкершілік, ұйымдастырушылық.

Экстраверсия – бұл ашықтық, көпшілдік.

Нейротизм – бұл негативті эмоцияларға бейімділік.

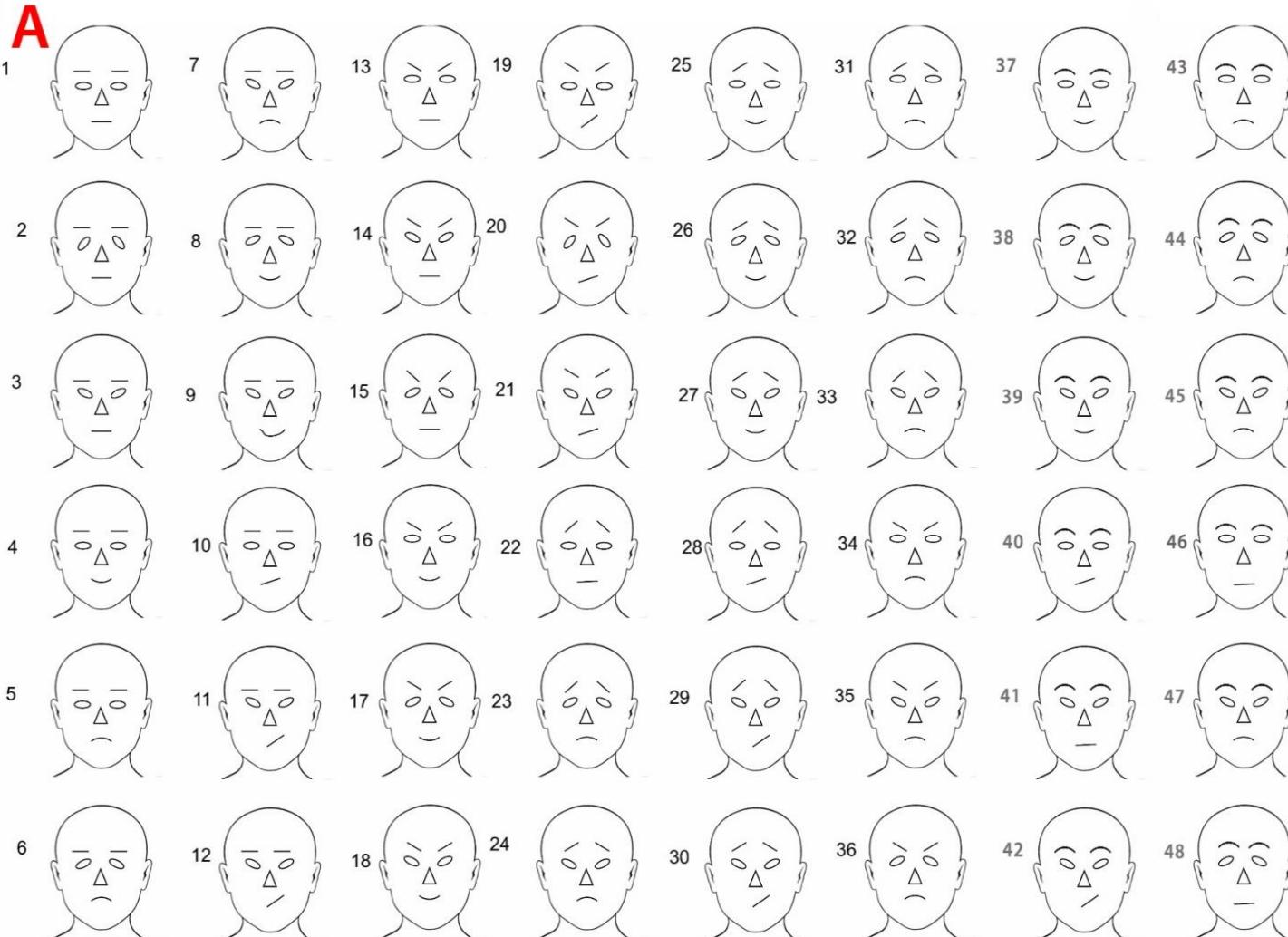
Және Тәжірибеге ашықтық – яғни жаңашылдыққа, шығармашылыққа ашықтық.

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Және "Үлкен екілік":

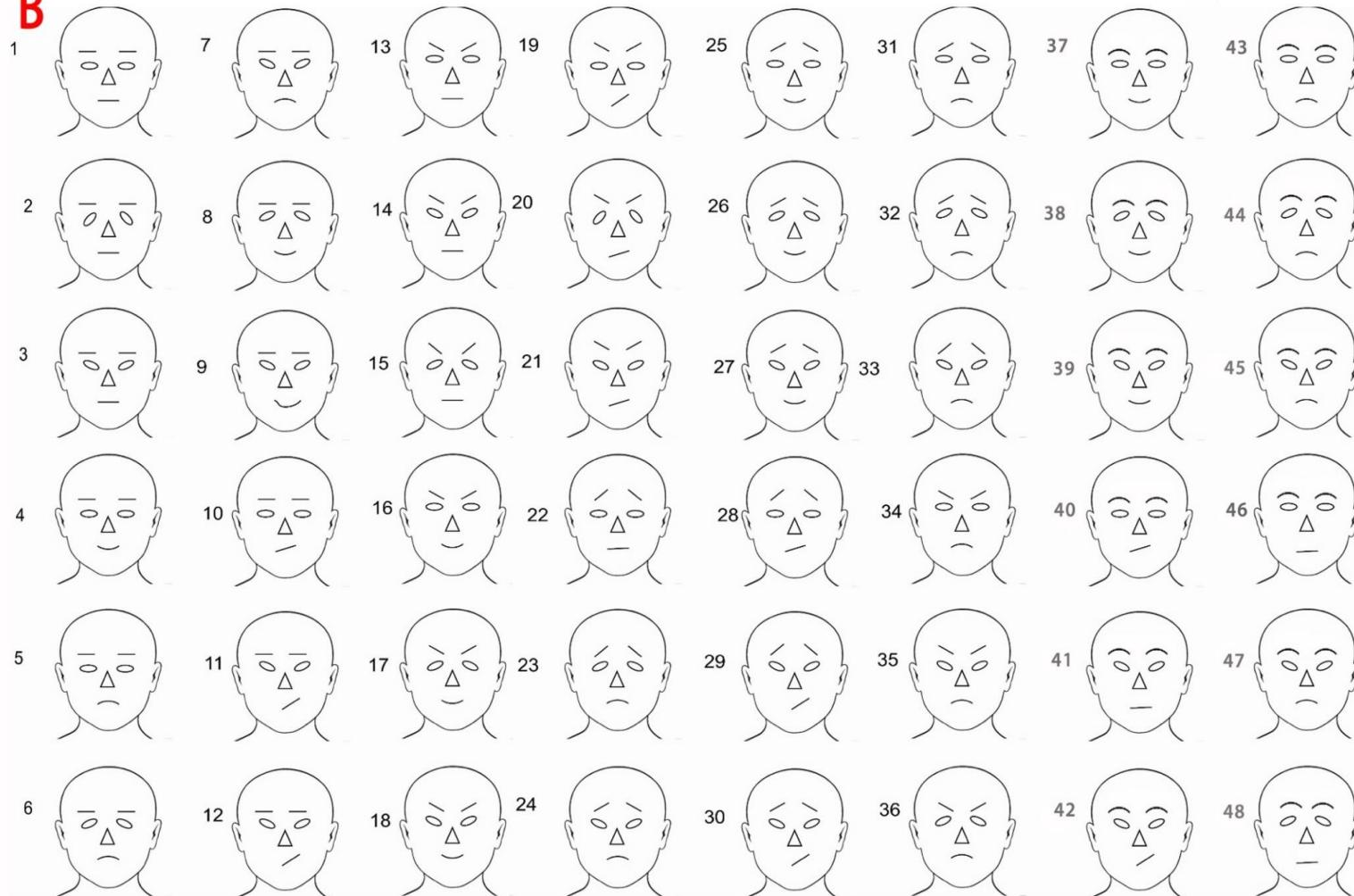
- 1. Agency (Белсенділік)** – мақсатқа ұмтылуышылық, тәуелсіздік, амбиция және қоршаған ортаға әсер ету қабілеті.
- 2. Communion (Қарым-қатынас)** – ынтымақтастыққа бейімділік, достық, әмпатияға ұмтылу.

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

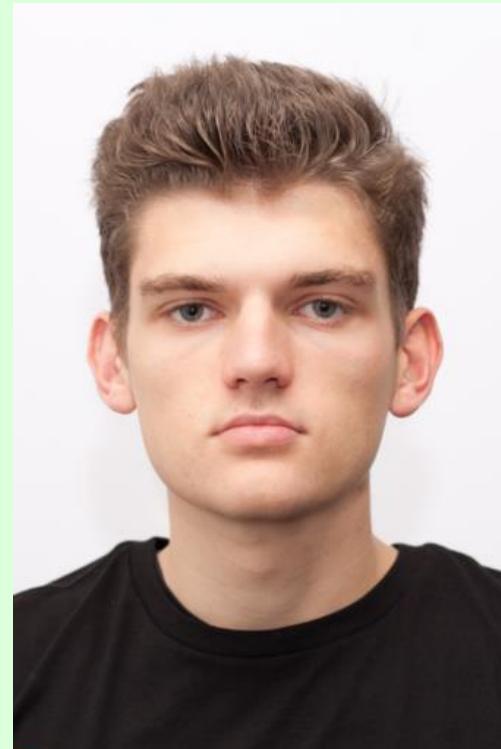
B

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

ЖЫЛДЫЗЫҚ

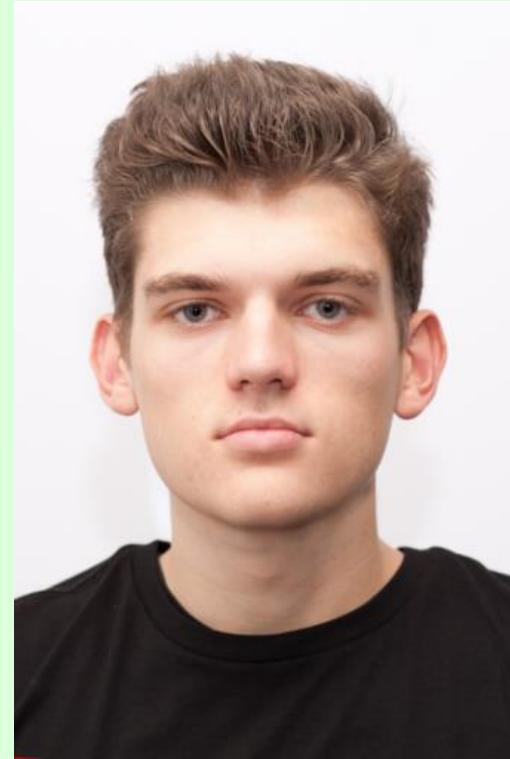

Аздап қабақ түйісу, көздердің алаңының азаюы, мұрынның сәл кеңеюі, тәменгі жақ аймағындағы денесінің жеңіл қалындауы, мойынның қалындауы.

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Ұқыптылық

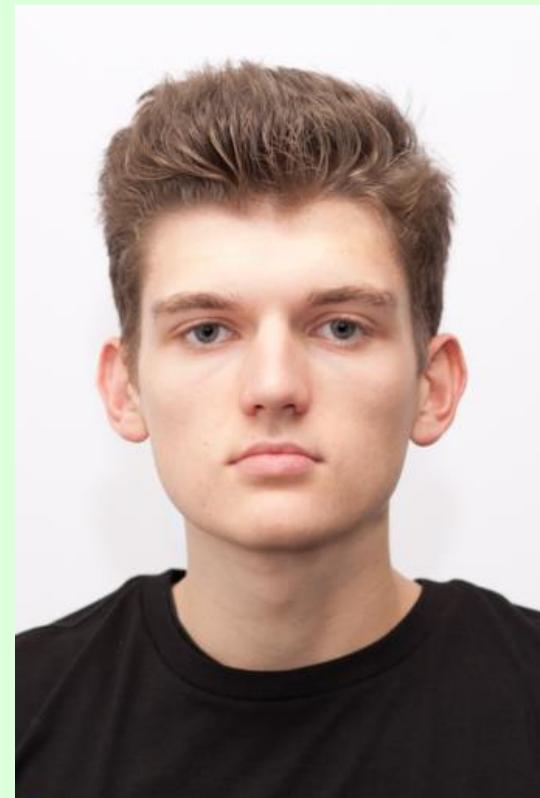

Сәл ұзартылған мұрын, қаңқаның маңдай бөлігінің үлғаюы, бас сүйегінің жақ бөлігінің кішіреюі, тәменгі жақтың биіктігінің азаюы, бас сүйегінің ортаңғы бөлігінің кішіреюі.

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Экстраверсия

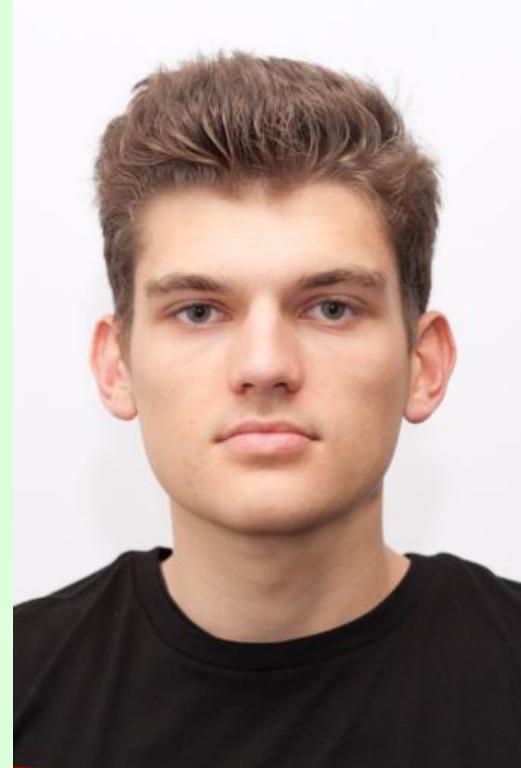

Ауыздың ұлғаюы және еріндердің созылуы, көз-мұрын бұрышының
жоғары ұлғаюы, тәменгі жақтың тәмпешігінің кішіреюі

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Нейротизм

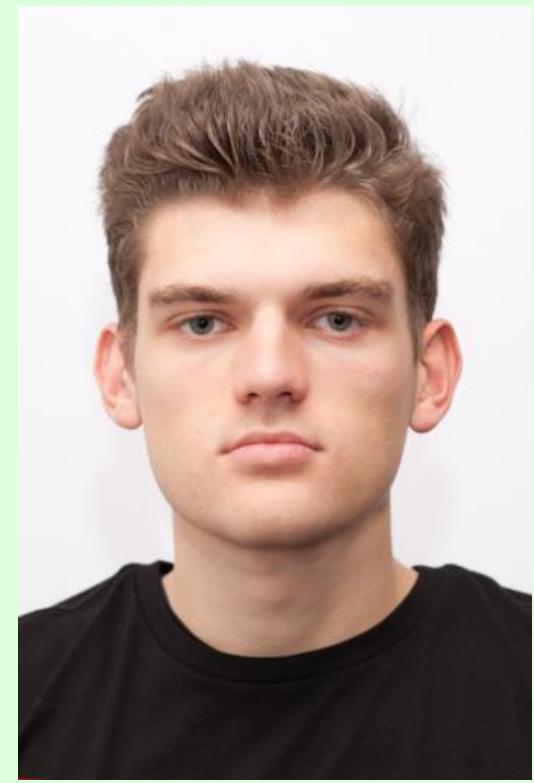

Бас сүйегінің төменгі және ортаңғы бөліктерінің көлемінің кішіреюі, иектің тарылуы, қас сыртқы шетінің төмендеуі, көз-мұрын бұрышының кішіреюі, мұрынның тарылуы, мойынның тарылуы.

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Ашықтық

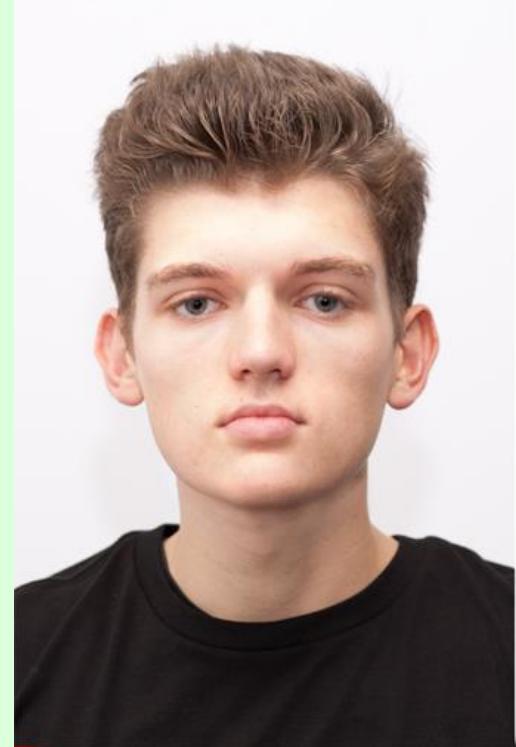

Көздің жоғарғы аймағы мен қас доғасының күшеюі, көз-қас индексінің үлғаюы, бас сүйегінің тік өлшемінің кішіреюі, жоғарғы ерін доғасының кішіреюі, мұрынның жінішкеленуі және ұзаруы

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Белсенділік

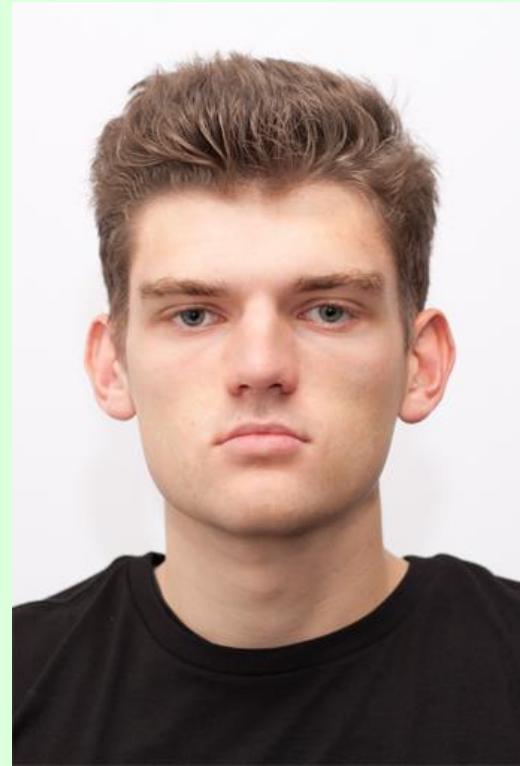

Мұрын-қас бұрышының үлғаюы, мұрынның кеңеюі, еріндер мен ауыздың созылуы, көз алаңының үлғаюы, бас сүйегінің маңдай бөлігінің кеңеюі (тікбұрышты маңдайдың қалыптасуы), жақ сүйектерінің көтерілуі, төменгі жақ көлемінің үлғаюы, көз-қас бұрышының үлғаюы, көз-қас арақашықтығының азаюы, бет элементтерінің контрасты.

Орташаланған беттер және үлкен бестік (BIG 5) конфигурациялары

Қарым-қатынасшылдық

Қас доғалары мен көздің жоғарғы бөлігінің күшеюі, көз алаңының үлғаюі, бас сүйегінің високаралық қашықтығының азаюы, мұрындың қысқаруы және дұрыс үшбұрышты пішін алуы, жақ сүйектерінің төмендеуі, бас сүйегінің маңдай және төменгі жақ бөлімдерінің кішіреюі, түстердің қанықтылығы.

Физиогномикалық акцент деген түсінік бар – ол адамның бетіне қарап, көздің қай жаққа бағытталғанына байланысты анықталады.

- **Истероидта акцент** көз бен ерінде болады, көбінесе макияж немесе басқа тәсілдермен ерекшеленіп тұрады.
- **Шизоидта акцент** беттің жоғарғы бөлігінде: кең мандай, қас доғалары, терең орналасқан кішкентай көздер.
- **Эпилептоидта акцент** беттің төмөнгі бөлігінде: жақ сүйегі, мойын, кең мұрын, терісі тығыз, маскулинді ерекшеліктері бар. Мұндай түрлерде көбінесе «В» формасы байқалады.
- **Эмотивтерде акцент** бет пропорциялары дұрыс, нәзік әрі феминизацияланған.
- **Гипертимдерде акцент** бет пластикасында, яғни мимика мен қимылдың ерекше көрінуінде.
- **Параноялдарда акцент** беттің орта бөлігінде, әсіресе мұрын мен құлақта.
- **Мазасыз адамдарда акцент** әлсіз жақ сүйегі мен астеникалық бет сүйектерінде байқалады.

Физиогномикалық редукция дегеніміз – бетте әлсіз көрінетін белгілер:

- **Истероидтарда** әлсіз жақ сүйегі мен қас доғалары байқалады.
- **Шизоидтарда** көздерінің кішкентай және терең орналасуы редукция болып саналады.
- **Эпилептоидтарда** шаш редукциясы жиі кездеседі: шаш сирек, кірпік-қастар әлсіз, бірақ иекте түктөр қалың болады. Бас терісі жиі таз болады.
- **Эмотивтерде редукция жоқ**, бет пропорциялары үйлесімді.
- **Гипертимдерде** жұмсақ тіндерде редукция байқалады: тығыз әрі серпімді тери, айқын мимика.
- **Мазасыз адамдарда** әлсіз жақ сүйегі, астеникалық және ойық самайлар болады.

Истероидтың мимикалық ерекшеліктері:

- Истероидтардың мимикасы ұсақ, көп акценттермен ерекшеленеді.
- Шизоидтарда мимика дисгармониялы, эмоциялары аз көрінеді, кейде үйлесімсіз қымыл байқалады.
- Эпилептоидтарда мимика теріс, тығыз терінің әсерінен қаттырақ көрінеді.
- Эмотивтердің бет қымылдары теңгерімді, эмоциялары табиғи әрі үйлесімді.
- Гипертиմдердің терісі жұқа, құлаққа тигенде дірілдеп тұрады.
- Параноялдардың мимикасы қатқыл , эмоциясыз, «покерфейс» түрінде болады.
- Мазасыз типтерде бет микроқымылдары көп, бұлшық еттер жиі тырысып тұрады.

Бұлшық ет тонусы:

- Истероидтарда бұлшық еттер әлсіз.
- Шизоидтарда тонус әртүрлі: кей жерде жоғары, кей жерде төмен.
- Эпилептоидтарда жақ сүйектерінің бұлшық еттері өте қатты.
- Эмотивтерде аздап бұлшық ет тартылуы байқалады.
- Гипертимдерде бұлшық еттер әрдайым керіліп тұрады.
- Параноялдарда да гипертонус болады.
- Мазасыз типтерде гипертонус пен толық босаңсу кезектесіп отырады.

Мимикалық қозғалыстың ерекшеліктері:

- Мимика амплитудасы эмоциялардың қаншалықты көрінетінін анықтайды. Мазасыздарда әлсіз, ал гипертидерде эмоциялар өте айқын.
- Бет қымылдарының үйлесімділігі де маңызды:
 - Истероид пен эмотивтерде қымылдар пластикалық және табиғи.
 - Шизоидтарда, параноялдарда қымылдар үйлесімсіз болуы мүмкін.

Эмоцияларды бақылау:

- Истероидтарда эмоцияны бақылау әлсіз.
- Шизоидтар эмоцияларын жақсы ұстай алады.
- Эпилептоидтар мен эмотивтер орташа деңгейде бақылауға ие.
- Гипертидерде бақылау тәмен.
- Параноялдарда бақылау орташа.

**НАЗАР АУДАРҒАНЫҢЫЗҒА
РАҚМЕТ!**